

عنوان درس: نظریه ها و مدل های برنامه ریزی و تغییر رفتار سلامت

گروه فراگیر: دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت

مسوؤل درس و مدرس: دکتر مهدی مشکی

نیمسال: دوم ۱۴۰۳ - ۱۴۰۲

تعداد واحد: ۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی

ساعت کلاس: ۱۰ و ۱۴

روز برگزاری کلاس: شنبه و یکشنبه

هدف کلی درس: کسب دانش، شایستگی و مهارت های لازم در مورد نظریه ها و الگوهای برنامه ریزی و تغییر رفتار و کاربرد آنها در تحلیل رفتار، طراحی، اجرا و ارزشیابی مداخلات آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت.

اهداف اختصاصی درس

از دانشجو انتظار می رود در پایان این درس بتواند:

- ۱- نظریه و الگو را در آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت تعریف و تبیین کند.
- ۲- تفاوت و جایگاه نظریه و الگو را در برنامه های آموزش بهداشت توضیح دهد.
- ۳- انواع مدل های فردی، بین فردی، سازمانی، اجتماعی و بوم شناختی مطالعه رفتار در آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت را توصیف کند.
- ۴- دورنمای کاربرد نظریه ها و مدل های تغییر رفتار را در گذشته، حال و آینده روایت کند.
- ۵- دو مقاله علمی مرتبط با هر یک از نظریه ها و الگوهای ارائه شده را بررسی و نقد کند.
- ۶- کاربرد نظریه ها و الگوها را بر اساس مشکلات بهداشتی در حداقل دو پروژه آموزشی تفسیر نماید.
- ۷- رفتارشناسی دو مشکل بهداشتی را با انتخاب نظریه و الگوی متناسب، مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد.
- ۸- مراحل و اجرای برنامه ریزی آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت را با ذکر جزئیات و در قالب یک سمینار کلاسی بیان کند.
- ۹- ارزشیابی را در برنامه های آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت توضیح دهد.

اهداف کلی و جزئی جلسه	موضوع	تاریخ	جلسه
آشنایی، شرح وظایف و ارزیابی سطح علمی دانشجویان	ارزشیابی آغازین، تعیین اهداف و تکالیف		اول
طبق طرح درس روزانه	جایگاه نظریه و الگوها، پژوهش و عملکرد در رفتار سلامت و آموزش بهداشت		دوم
طبق طرح درس روزانه	کاربرد نظریه و الگوها در تحقیق و عمل مدل های اکولوژیکی رفتار سالم		سوم
طبق طرح درس روزانه	مدل های فردی رفتار سالم Health Belief Model		چهارم
طبق طرح درس روزانه	مدل های فردی تغییر رفتار Theory of Reasoned Action & TPB		پنجم
طبق طرح درس روزانه	مدل های فردی رفتار سالم TTM		ششم
طبق طرح درس روزانه (ارایه تکلیف کلاسی مشخص شده)	مدل های فردی رفتار سالم PMT		هفتم
طبق طرح درس روزانه	مدل های فردی رفتار سالم Adult Education Model		هشتم
طبق طرح درس روزانه (ارایه تکلیف کلاسی مشخص شده)	مدل های فردی رفتار سالم Information-Motivation-Behavioral Skills Model		نهم
طبق طرح درس روزانه (ارایه تکلیف کلاسی مشخص شده)	ارایه تکلیف های مشخص شده شامل خلاصه مقالات و کار گروهی در خصوص تهیه پرسشنامه مرتبط با مدل های تدریس شده		دهم
طبق طرح درس روزانه (ارایه تکلیف کلاسی مشخص شده)	مدل های بین فردی رفتار سالم Social Support Theory		یازدهم
طبق طرح درس روزانه (ارایه تکلیف کلاسی مشخص شده)	مدل های بین فردی رفتار سالم Social Cognitive Theory		دوازدهم
طبق طرح درس روزانه	مدل های بین فردی رفتار سالم Health Locus of Control		سیزدهم
طبق طرح درس روزانه (ارایه تکلیف کلاسی مشخص شده)	ارایه تکلیف های مشخص شده شامل خلاصه مقالات و کار گروهی در خصوص تهیه پرسشنامه مرتبط با مدل های تدریس شده		چهاردهم
طبق طرح درس روزانه	مدل های گروهی و جامعه نگر سلامت Diffusion of Innovation		پانزدهم
طبق طرح درس روزانه	کاربرد نظریه و مدل ها در پژوهش و عمل مدل پرسید- پرسید		شانزدهم
طبق طرح درس روزانه (ارایه تکلیف کلاسی مشخص شده)	کاربرد نظریه و مدل ها در پژوهش و عمل Social Marketing		هفدهم

ارایه تکلیف های مشخص شده شامل خلاصه مقالات و کار گروهی در خصوص تهیه پرسشنامه مرتبط با مدل های تدریس شده	هجدهم نوزدهم
ارزشیابی مداخلات مبتنی بر الگو و نظریه دورنمای کاربرد مدل های تغییر رفتار: گذشته، حال و آینده	بیستم
طبق طرح درس روزانه (ارایه تکلیف کلاسی مشخص شده)	
طبق طرح درس روزانه	

نکات قابل توجه دانشجویان

- ۱- ارزشیابی پایانی بطور عمده بصورت پرسش های چهار گزینه ای، کوتاه پاسخ و تشریحی خواهد بود.
- ۲- حضور منظم و به موقع در جلسات آموزشی آنلاین و آفلاین در ارزشیابی دانشجو تاثیر مثبت دارد.
- ۳- روش تدریس بصورت سخنرانی، تفکر انتقادی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی است.
- ۴- حضور پویا و فعال دانشجو با مطالعه قبلی و آمادگی در مباحث درسی، شرکت و اشتیاق در طرح پرسش و پاسخگویی به سؤالات، علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و نیز تشریح مساعی و آموزشی با سایر فراگیران به همراه تهیه و ارایه شایسته تکالیف درسی؛ با تشخیص استاد برای هر دانشجو به طور مجزا و مقایسه ای در ارزشیابی وی تاثیر مشخصی دارد.

روش ارزشیابی دانشجو

ردیف	شرح فعالیت	درصد
۱	حضور منظم و شرکت فعال در مباحث درسی	۲۰٪
۲	آزمون های فرآیندی	۱۵٪
۳	انجام تکالیف درسی و گزارش دهی	۳۰٪
۴	آزمون پایانی	۳۵٪

منابع اصلی

- Glanz K, Lewis F. M, Rimer, B.K, Viswanath K. Health behavior and health education: theory, research, and practice. San Francisco: Jossey-Bass; The last edition.
- Sharma M J, Romas J A. Theoretical Foundations of Health Education and Health Promotion. Canada: Jones & Bartlett Learning, LLC; The last edition.